

Pivocon 13. května 2005

se konal v restauraci U Salzmannů, údajně jedné z nejstarších pivnic v Plzni (brzy jí bude 400 let).

Protože jsem se do Plzně dostala se značnou časovou rezervou, zašla jsem do zdejšího pivovarnického muzea a do podzemí města.

Podzemní chodby jsou úžasné. Vznikaly postupně od 13. do 17. století, postupně byly dobudovány a opravovány do 19. století. Pod měšťanskými domy v centru města byly sklepy většinou ve třech patrech nad sebou. Dříve sloužily k uchovávání potravin, jako řemeslnické provozovny, vinopalny a sladovny, též jako odvodňovací štoly, kanalizace či zde byl přívod vody k vodárenskému zařízení. V současné době jsou nejhlubší sklepy zatopeny spodní vodou, ty vrchní slouží jako normální sklepy, takže přístupné je prostřední patro. Prostory pod jednotlivými domy byly spojeny nově vyraženými chodbami, okruh prohlídky měří cca 800 metrů.

Cestou jsem měla vystavené artefakty, vylovené ze studní – keramika, kachle, sklo, kovové předměty, též nálezy ze sklepů – koule do děl a praků z dob dávno minulých – od husitů po třicetiletou válku. Nejzajímavější byla dřevěná pumpa používaná cca v 15. století k čerpání vody ze studně vyhloubené ve skále na dně sklepa. Přes tyto studny jsem také přecházela – jsou překryty kovovými rošty. Je fascinující vidět v kameni rýhy po nástrojích, kterými středověcí dělníci tyto hluboké prostory doslova vytesávali ze skály.

Prohlídka mě zavedla i do vodárenské věže. Tu dali postavit měšťané v 16. století poté, co se ze studní v centru ztratila voda (vyhloubené jámy potom sloužily jako odpadní jímky). Ve věži bylo kolo s lopatkami, které čerpalo říční vodu do nádrže pod střechou věže. Odtud voda samospádem zásobovala čtyři kašny, které stály v rozích náměstí. Tyto kašny se bohužel nedochovalo, úseky jedlového „potrubí“ ano. Otvory v cca 6ti metrových kmenech byly rovné a rovnoměrně. **Zázrak.**

Namlsaná těmito ukázkami technického umu předků jsem se vydala do pivovarnického muzea. Nezklamalo. Stavba sama je jednak krásně opravená a upravená, druhak představuje typické stavení uzpůsobené pro zpracování surovin, vaření, uskladnění a stáčení piva (však je to také původní středověký právovárečný dům, jako zázrakem ušetřený zásadní přestavby), třeták je tu hrozně moc krááásných starých věcí právě na stáčení piva do lahví, tlakování, mytí a sušení lahví a podobně. Fascinoval mě parní stroj, rok výroby cca 1880, který sloužil v pivovaru Blatná až do roku 1976.

Nostalgií dýchala i expozice laboratoře (vaření piva je věda) – krásné staré laboratorní váhy, psací stroj (měl písmenka ještě do kruhu), ruční počítací stroj na kličku, zkumavky, baňky, pipety, stylová skřínka na jejich ukládání.

Během další prohlídky se návštěvník může dozvědět něco z historie Pivovaru, **Pokračování na str. 8**

OBSAH

Pivocon 13. května 2005	1	Čtenářský deníček	10
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Greg Egan: Diaspora	11
Čtenáři (a autoři) nám píší	2	Chvála stahovače	11
Hvězdný bulvár	3	Časem s vědou: Z milníků poznávání – astronomický květen	12
Klíčniku, nejsi na pódiu sám!	5	Pod oslími kopyty	12
Nehvězdný nebulvár čili život venkovský, život spolkový, ale i dobrodružný	6	StarWars Epizoda III.	13
Alastair Reynolds – Archa (1, 2)	7	Parcon 2005 – program	15
Jak SF do Krásné Vsi přišla	8	Akademie SF, fantasy a hororu 2004	16
SMAX	9	Týden Julese Vernea v NTM	16

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu

Nová rubrika *Jak jsem k SF přišel/přišla* se, jak se zdá, chytila. Příspěvků Libuše Čermákové si cením i proto, že se nijak nedržel (formy ani obsahu) úvodního článku a ukázala tak lenochům, kteří se vymlouvají na svou špatnou paměť či na to, že u nich to bylo přesně tak, jak již bylo popsáno, že psát o SF ve vztahu k sobě lze vždy a něco nového a i pro ostatní zajímavého se jistě objeví.

Přinášíme výsledky Akademie SF, fantasy a hororu za rok 2004 a první reakce na změnu na postu moderátora. Doufám, že se vyjádří i další účastníci sobotního ceremoniálu, a nejen k tomu.

Pořadatelé, diváci a kritici předávání cen Akademie SF za rok 2004

Samozřejmě nemůže chybět recenze filmové události měsíce, totiž SW3: Pomsta Sithů z pera Romana Paulíka.

Sám jsem se rozhodl podělit se s vámi o pár čtenářských zážitků, mám proti běžnému SF knihomolovi takové zpoždění, že pokud jste dotyčné knihy četli, nejspíše uvítáte, když vám je připomenou, a pokud ne, třeba vás zlákám k jejich otevření.

Parcon 2005

Metrem zhýčkaní Pražáci si po loňském *Hopsa hejsa do Brandejsa* bručí něco jako *Ach můj bože, zase do Chotěboře*. Ale není k tomu (alespoň na cestě tam) žádný důvod, pořadatelé Parconu zajistili přímé autobusové spojení. Za 120 Kč se dostanete ze stanice Černý most až před prezenci Parconu, stačí se přihlásit na www.festivalfantazie.cz/parcon (zaplatit) a přijít včas v 18.00 1. 7. 2005 na správné nástupiště, viz mapka na http://www.festivalfantazie.cz/fotky/cerny_most.jpg.

Zdeněk Rampas

Čtenáři (a autoři) nám píší

Vážený Interkome, po hasičském klání – je to úžasná fantastika – jsem sepsala článek pro IK, a pak jsem si přečetla o vzniku nové rubriky, tak jsem to přidala s tím, že co se Vám nehodí, lze poslat do koše. Tady u nás IK koluje, paní Pinkasovou zmínka velice potěšila, je to totiž v její osmdesátce poprvé, kdy si někdo všimnul, jaký je pracant! A jak velice je zdatná. To ale není SF, to je krutá skutečnost. Srdečně Vás zdravím, přeju hodně úspěchů a těším se na další IK.

Libuše Čermáková

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 5/2005 (220)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel.: +420 233 312 003

v prac. době +420 224 239 645

fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://ikarie.cz/interkom>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčnik a Jan Macháček
S korekturami pomohl Jan Vaněk jr.
a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, František Houdek, Pavel Houser, Ervín Chrt, Richard Klíčnik, Roman Lipčík, František Novotný, Juraj Malíček, Marvin, Pagí, Roman Paulík, Václav Pravda, Zdeněk Rampas, Michaela Rampasová, Jan Vaněk jr. Ellie Velinská, František Vlasák, Lenka Weingartová

Sponzoři tohoto čísla

Jirka Doležal

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 13.9.2005

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto (z rodinného života)

Já za to nemůžu, je to genetický, já se tak už narodil.

A tvůj bratr snad ne?

Ona ho máma nepřinesla od popelnice?

Z debaty proč je kdo liný

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

● **28. dubna** v jedné ruce kufřík, v druhé pozvánku, kterou jsem ovšem nedočel, a tak se dobývám do Ženských domovů za rohem, místo abych vešel do vchodu Divadla Akcent dva metry od místa, kde jsem vylezl z metra. Podkrkonošská lidová hra *Komedie o Heleně dceři císaře tureckého* byla velmi poučná, prokládaná výkladem o lidovém divadle, škoda, že jsem tam mimo Richarda Klíčníka v trojce na pódiu, sebe, Honzy Vaňka jr. a Terky (Andílka) neuznamenal více scifistů (vlastně jsem ještě zahlédl zrzavějšího z bratří Bačkovských :o).

■ **30. dubna** jsme dopoledne zašli na první letošní minigolf a při příležitosti se přítomní fanové pozvali na odpolední grilování, které pořádala má sestra. **Marvin**

● **30. dubna** pořádala děvčata velkolepé Čarodějnice u Tíri. Bohužel nám o tom nic nenapsala.

● **1. května** dokončuji Interkom 4/2005 a ve středu **4. května** jej již distribuují po Praze, bohužel zásilkovka nebo pošta zaspaly a mimopražáci jej dostali až 9. května.

● **2. května** místo RUR další setkání s porotci u ohníčku, bylo pěkně, tak až skoro do půlnoci. Spokojenost velká, zakouřenost šatů také, ne všichni můžeme jíst a pít jako zamlada, takže asi některé žaludky ráno trochu protestovaly, ale všichni jsme nakonec vyjadřovali naději, že dneškem snad léto neskončilo a ještě se zde sejdem (možná, že jsme to tím zakřikli, od úterka nepřestalo pršet a zima je na květen obudná).

● **4. května** nepůzka pracovního jádra Akademie RIP, Martin Šust a já s moderátory Jolanou Čermákovou a Richardem Klíčníkem. Padlo mnoho vtípků, které jste pak mohli slyšet spontánně vytrsklé při předávání Cen. Cestou z rachoty jsme si udělali s Ivanem Kmínkem místo vysedávání v Krakatitu procházku pro pražských paměťhodnostech.

■ **4. května** se úplnou náhodou sešli ve Whisky shopu ohlášení a neohlášení hosté (aspoň jako náhoda to začalo, neboť jsme kvůli dešti odložili zápas v pétanque a pak jsem cestou domů potkal Závíše – bytěk už jsem lehce zmanipuloval). Ty první zastupovali provozovatelé webů *whiskyonline* a *Irish whiskey*, ty druhé zástupci Pochmurné neděle (Pet, Závíš a já – **Marvin**).

● **5. května**, když jsem v Krakatitu vyčítal Honzovi Kovanovicovi, že nenechal na domluveném místě Romány, pravil, že v dotyčném obchodě nic o CKČ nevěděli. Nějak divně si vyložil informaci, že tam pro mě může kdykoli cokoli nechat :-)

Akademie SF

● **7. května** jsem spokojeně přežil předávání cen Akademie SF. Všichni věděli, co mají dělat, kdo se nedostavil s předstihem, přišel alespoň včas, s jednou, ale zásadní výjimkou, nikdo si

nevyzvedl ceny pro Leonarda za Sapkowského. A já už byl v pokušení si to Nareturn přečíst, nebo dokonce koupit :-)

Jolana s Richardem Klíčníkem (ač poprvé a Richard vlastně ještě ve státnicovém či jakém období) zvládli konferování. RIP vystříhl výborný úvodní projev, s pomocí Mirka Dvořáka, Filipa Gotfrida a dalších obětavců jsme začali takřka včas a celkem v pohodě.

Takže vlastně žádný důvod k obvyklé žaludeční neuróze, měl bych se pokusit nechat to všechno na někom jiném, má vůbec cenu dělat něco, co vás nestresuje? Ideální by bylo starat se jen o posezení po Akademii, které se letos nekonalo u Pagihu, protože tento měl spoustu jiné práce a navíc s Martinem Koutným piloval slavnostní zahájení Parconu 2005.

Po páté se u nás začali scházet Veletrhem poničení účastníci Akademického ceremonálu, Hadati, Wikinka, Cellindra a Flad, pak dorazil Silver (donesl si krosnu piv :o) s Ellie Velinskou, kpt. Kid už bohužel byl na cestě k dalekému domovu, pak konečně našel cestu i Tom Laser Jirkovský, už u nás sice byl, ale v noci a netrefil, dokud nezavřel oči. Přivezl ještě Martina Šusta a Milana Žáčka. Někdy potom dorazil Filip Gotfrid a Jitka Brandejská, Honza Vaněk jr. a Richard Klíčník a ženská část Laseru s Jolanou v jejím autě. Do posledního metra jsme si užívali skutečnost, že je další akademický rok za námi.

■ **7. května** začínal v Brně druhý ročník Animefestu. Z našeho SF klubu jsem se akce letos zúčastnil jen já, ostatní lidi z klubu buď marodili nebo měli něco jiného. Oproti loňsku zde bylo víc filmů, které mě zaujaly (to je ovšem spíš záležitost osobního vkusu), a také zde bylo víc lidí, což při stejné kapacitě sálů vedlo k menší šanci si sednout. Z tohoto hlediska bude mít případný další ročník už významné problémy se zajištěním dostatečných prostor. **Marvin**

● **8. května** mě Michaela vytáhla na Letnou okukovat vojenské veterány. Navrhl jsem jí, že bych si mohl založit vlastní **Military camp club**, sháněl bych notebooky použité v Perském zálivu, nejlépe s původním software a tak...

■ **9. května** se šlo na historický velofilm Království nebeské. Solidní věc, která neurazí, jen mi tam uprostřed filmu chyběl titul „o rok později“, který by nenásilně vysvětlil hrdinův přerod v ctnostného rytíře. **Marvin**

● **9. května** první RUR po Akademii, čekal bych příjemnou náladu jako pokračování báječného sobotního večera, ale buď to bylo počasím, nebo tím, že se okolo oběda pokoušel v krámě nakupovat nějaký obtížný slovenský zájemce o komiks (a potvrdil svým chováním všechny Filipovy scestné rasové teorie, když jsem mu argumentoval četnými protipříklady – doplnil svou teorii o dovětek, že se netýká těch Slováků, kteří svou schopnost žít mezi civilizovanými lidmi potvrdili přestěhováním do Prahy:), nálada nestála za moc, já se navíc asi přejel buráky v kari těstíčku...

12. května jsem v Krakatitu vybral poslední hodnocení CKČ, poklábil s přítomnými a užíval si v kavárně pozoruhodného, v té chvíli nevysvětlitelného klidu.

Ne všichni však měli takovou pohodu. Za pár hodin nato, okolo třetí ráno, hokejovým vítězstvím rozjařená a alkoholem povzbuzená šestajovická mládež vjela autem přes zavřená

vrata a sloupek elektrické přípojky k Podaným na zahrádku. Ti si pak do rána užívali sténání raněných a přítomnosti policie, záchranářů a elektrikářů...

● **V pátek 13. května** jsme dopoledne s Pavlem Houserem navštívili Triton a odpoledne jsme s Michaelou podnikli pouť na **Pivoccon**, já jel s Peřou Pavelkem z Butovic, kde nás měl naložit Pagi.

Smolný den to zkoušel ze všech sil, Pagi s Evou uvízli někde na barrandovském mostě a přijeli s půlhodinovým zpožděním, já s Peřou jsme naopak jako vzorníci čekali čtvrt hodinu předem, o to déle nás slunko grilovalo a výfuky autobusů udily.

Tím ale veškerá směla skončila, v restauraci u Salzmannů jsme vše spláchli Prazdrojem a zajedli místními specialitami. Dorazili Daniela Kovářová s potomky, Radka Žáková s Helenkou, Helena Šebestová, všedokumentující Dáreček, samozřejmě šerif Akčildej a další členové klubu, kterým nemohu přijít na jméno :-). Jen Laser absentoval pod záminkou nějakého v Brně populárního házení koulemi.

Pagi nás pak rozvezl málem až do postelí, takže jsem se mohl v celkem dobrém stavu ráno vypravit do míst mých středoškolských studií a do města konání prvních Parconů.

● **14. května** jsem se zajel podívat do Pardubic na své pravěké spolužáky a navštívil přítom dva potenciální ilustrátory. Zatím si u Jolany Dáreček, Peřo a další pochutnávají na výběrném, ještě teplém úzeném. :-)

■ **14. května** jsme navštívili Evropskou výstavu poštovních známek. Ukázalo se, že Modrý Mauritius a vůbec všechny ty vzácnosti jsou dost ošklivé a fádní, takže jsme přivítali expozici juniorů, z nichž většina ještě stále sbírá ty krásně barevné a exotické známky. Pochopitelně jsme všichni zavzpomínali na naše filatelistické mládí, což se projevilo i na následujícím herním odpolední, kde Amis a Amila vyhrabali svá alba. Další historickou událostí bylo, že jsme oprášili naši hru Fanové, fanouši a futuristé a díky nově upravenému pravidlu ohledně fronty na con jsme ji bezmála dohráli (tolik lidí se zatím na bar dějnách hry nepropracovalo). Navíc jsme zjistili, že se ve hře ovšem vyskytoval duplicitně Neviditelný Neff. **Marvin**

● **16. května 2005** se Jarek Mostecký na Fantasy planet nějak chytil s Honzou Vaňkem jr. Dobře jim tak, nemají na podobná místa přispívat nebo je čist, mně se to stát nemůže.

Peřo shání na jedno volné místo spolucestujícího na Vartovku. Pokušení je velké, hmmm.

Odpoledne pak do RUR přišla Jiřina Vorlová, už jí je lépe, vidí ale o dost hůř než před chorobou, nicméně je plná chuti do práce a tak jsme jí všichni zdůrazňovali, že by se měla trochu šetřit, netahat nic těžkého a čist jen, co za to stojí, a ne každou krávovinu jen proto, že to nějakému grafounovi napraví hlavu.

● **19. května** se v Krakatitu vysvětlila minulotýdenní pohoda, byl hokej, zbaběle jsem uprchl potom, co jsem se neúspěšně pokusil získat pár fanoušků z nejmladší generace k dobrodružné výpravě na Slovensko. Opravdu mě pobavily dotazy na téma: On nějaký slovenský fandom existuje?

■ **20. května** začínaly Radniční dny s malými pivovary a zároveň se konala brněnská muzejní noc, takže se spojilo občerstvení a kultura. Já si vystál frontu na Svijany a stálo to za to čekání. Z muzeí jsme kvůli avizovaným koktejlům navštívili

prvně Uměleckoprůmyslové muzeum a moje mojito se oproti pochybným zvyklostem místních barů neskládalo ze samé ledivé tříště, což mě mile překvapilo. Po prohlídce expozic jsme vyšplhali na hrad Špilberk a prošli ho od kasemat po věž (stálé expozice jsme rozumně vynechali), což nás značně zmohlo, takže Dietrichsteinský palác navštívili jen A+A (a předtím tam od piva zašel i Závíš a spol.).

■ **21. května** byli někteří už od pátku na Barbarconu, zbytek pobývajících v Brně si dopoledne zašel na minigolf, kde si mohli vyzkoušet dva nové míčky, které si pořídila má sestra. Na pivo si zašla už jen hrstka. **Marvin**

● **22. května** jsme s Michaelou navštívili výstavu Zdeňka Buriána. Je obrovská a přesto nikoli kompletní, někteří lidé toho za život stihnou 5x tolik co jiní (nebo 10x tolik co já :-)

● **23. května** mi zavolala Bí, že Filip podlehl chřipce, a RUR tedy nebude. Nicméně i tak se nás v Čáslavské sešlo dost, abychom tam Jírku Pavlovského, rovněž trochu nastydleho, pod záminkou deště zdrželi skoro do půl sedmé.

● **24. května** jsme měli na veřejné schůzce KJV něco jako národní svátek a vepřové hody dohromady. Egon zorganizoval přednášku literárního historika Vadima Horáka na téma Vilímek a další nakladatelé díla Julese Vernea v Čechách. Šlo vlastně o výběrně podaný výťah z jeho knihy *Jules Verne v nakladatelství Jos. R. Vilímka*, která by měla v brzku vyjít v nakladatelství Thyrsus. Určitě si ji nenechte ujít, i kdyby byla jen z poloviny tak zábavná jako její autorská interpretace, stále ještě to bude o mnoho víc, než jsme zvyklí.

Velmi zajímavá byla část zpochybnující údajný „až nenávislý odsudek Ignáta Hermannna, který téměř potopil nakladatelské snahy vydávat Vernea u nás“ (citace z Pagiho recenze knihy Ondřeje Neffa Jules Verne a jeho svět). Podle Vadima Horáka mohlo jít o lišácký tah Josefa Richarda Vilímka, který mu značně pomohl při vyjednávání s Vernovým vydavatelem :-), a tedy naopak jen díky němu vlastně mohla později, když už na to Vilímek měl, vycházet ona dnes tak sběratelsky ceněná výpravně ilustrovaná vydání.

A to jsem ještě zapomněl zmínit roztomilý úvod – autentického magora – podivný mládenec, který někde přišel k předminulé přednášce Martina Corna o válečných trendech v tomto století, a dožadoval se odpovědi co proti tomu hodláme dělat.

● **26. května** jsem v Krakatitu narazil na Milana Fibigeru (donesl mi obrázky), Jolanu a Netopejra, ten mi prozradil, že se houfují na nějaké popíjení se Stasem Juhaňákem. Tehdy mi došel důvod, proč mi tento říkal, že se mám v pátek zastavit až po deváté. Dáša Krásná, se kterou jsem probíral podrobnosti obálek edice Paralelní světy, mi řekla, že byli rovněž pozváni, ale že večírek v této sestavě je životu nebezpečný a raději zůstanou doma. Zbytek večera jsem strávil s Editou Dufkovou a Honzou Kovanicem, kteří dotírali na brzké vydání jejich knih. Editu hrozně bolela hlava (už jí také má v práci Jana Rečková) a byla na mě hubatá jak zákonná manželka.

● **27. května** ráno kvačím do Tritonu probrat věci, které jsem včera na začal, leč po oslavě tam byl jen šéf skladu a Lenka; Staso a Mirka (znáte ji z předloňského předávání Akademie :o) asi ještě někde leží s hlavobolem. **Zdeněk Rampas**

Klíčníku, nejsi na pódiu sám?

Jak se nám nelíbilo na vyhlášení cen Akademie

Svět knihy 2005, předávání cen Akademie science-fiction, fantasy a hororu. Akce, kterou se Akademie ze všech nejvíce prezentuje na veřejnosti. Avšak jaký obrázek si asi musela veřejnost udělat?

Kdo obdržel jakou cenu, si zajisté přečtete v tomto čísle Interkomu, a my se jim tedy nebudeme věnovat. O to více se budeme zabývat samotným průběhem ceremonie.

První, co obyčejný divák zaznamenal, byly sošky Mloků v pozadí a dva zbrusu noví moderátoři v popředí. Jolana Čermáková (dále jen Jolana) byla oblečena reprezentativně, pěkné byly obzvláště její punčocháče, budily dojem, jako by se jí nadšením zapalovala lýtka. Richard Klíčnick (dále jen Klíčnick) nepůsobil příliš elegantně – přišel oblečen do žmolkovatého saka nádražácké barvy a prapodivných pomačkaných džínů, které by módy znalý člověk jistě prohlásil za „in“. Působil dojmem pěstěného intelektuála. Pod sakem měl místo košile tričko, což omlouval Teodorem Rotreklem, jehož Parcoské logo se mu sice skvělo na prsou, ovšem celou dobu strategicky přikryté výše zmíněným sakem. Klíčnick ho ukázal pouze jednou a demonstraci doplnil příslušným výrazem „tohle-je-logo-MÉHO-Parconu“.

Druhé, co nás všechny napadlo, bylo – kam se poděl Lipčík? Dostalo se nám odpovědi (přímo z prezidentské kanceláře), že negativních ohlasů na jeho moderování bylo tolik, že musel být odsunut. Obávám se ale, že po tomto zážitku i někteří skalní odpůrci Lipčíka možná přehodotí svůj názor na jeho kvality. Když předávající Ivan Afakša využil příležitosti a prohlásil, že se mu líbilo, jak to dělal Lipčík, někteří vstávali ze židle – mezi nimi i Jaroslav Mostecký, který ovšem během celého divadla vstal ještě několikrát a se stále sprostšími výrazy na rtech častoval lepšího blondátého moderátora.

Důvodem byl zejména Klíčnickův zoufalý projev, a to jak mluvou, tak obsahem. Obecenstvo muselo neustále napínat uši, anžto Klíčnick mluvil jak třeták při recitaci Máje a jeho frekvence vycpávacích slov byla obdivuhodná – stihl asi osm „že jo“ za půl minuty a ještě to okořenil přidavkem několika dalších duchaplných výrazů.

Ve své překotné snaze o neformálnost, která vzhledem k závažnosti a prestiži akce nebyla na místě, se Klíčnick dopouštěl snad všech chyb, kterých se moderátor dopouštět nesmí. Namísto připravených nůžek s tupou špičkou (to by měl snad vědět ze školy) neustále na vyděšené osoby přítomné na pódiu vytahoval zavírák s efektem přímo pistolnickým, což většinu diváků donutilo uvažovat o tom, co se stane, až se zapomene a zastrčí si tu kudlu do kapsy otevřenou. Nechtěně (i když znalé obecenstvo by se mohlo přiklánět k opačnému názoru) se tak Klíčnick stával středem pozornosti, což by si žádný moderátor neměl dovolit. Naopak, středem pozornosti diváků měli být především výherci, jimž pan moderátor (a párkrát i slečna moderátorka, když jí to ovšem okolnosti dovolily) nedokázal projeviti patřičnou úctu, jak by se při takové příležitosti slušelo (snad kromě těch, kdo si pro ceny chodili s pravidel-

ností chřipkové epidemie, třeba ten jistý pán z nejmenovaného neustále oceňovaného nakladatelství). Každého vítěze Klíčnick vyprovázel z pódia slovy: „Tak vám poděkujeme, gratulujujeme...“ Scházelo jen: „...a už vypadněte!“ Publikum oslovovalo zásadně „přátelé“, doufejme, že si to nikdo nevzal osobně.

Moderátorská dvojice byla rovněž před zahájením spatřena, jak si ke každému šťastnému jménu vymýšlí „vtipné“ otázky, které byly povětšinou vtipné na úkor slušnosti (toto byla mimochodem jedna z hlavních námitek proti Lipčíkovi) a některé ani nemohly být použity, poněvadž je měla vyslovit Jolana, která nechtěla skákat do řeči svému výmluvnému kolegovi.

V myslích obou moderátorů se také zjevně usadilo heslo „teprve stokrát opakovaný vtip začíná být správným vtipem“ a vedlo se jim neúnosnou dobu protahovat například anekdotu o vykachlíkování koupelny novými cenami Akademie a několikrát zopakovat, že laici jim budou říkat kachlík a znalci basrelief (ano, napoprvé se diváci zasmáli, ale napotřetí už tedy ne).

Klíčnickovi se také naneštěstí podařilo výherce několikrát pěkně urazit, povětšinou trapným zlehčováním a parodováním dotyčného, a to včetně Jaroslava Velinského alias Kapitána Kida, přebírajícího cenu za celoživotní zásluhy o SF. Pan moderátor ve snaze ukázat svou zběhlost na poli hudebním označil pana spisovatele, jenž je rovněž trampským písničkářem, za „kotlíkáře“. Toto označení se mezi skutečnými hudebníky pro svou hloupost a vulgaritu téměř nepoužívá a bylo skutečnou urážkou a vrcholnou trapností vrhnout jej po klasikovi české trampské hudby ústy neznalého folkaře.

Jolana se své úlohy moderátorky ujala zřejmě proto, aby výkon páně Klíčnickův, zpochybněný po minulém ročníku Akademie, byl vyrovnán přítomností něžného pohlaví, staršího a zkušenějšího. Leč nestalo se tak. Hodnotit její profesionalitu tedy není téměř možné, protože ji kolega nenechal většinou domluvit. Totéž ale platilo o vítězích Mloka, kteří si přišli převzít cenu a díky neustálému přívalu slov ze strany moderátorů nebyli většinou schopni nic říct. Nejhůř skončil šéfredaktor časopisu Pevnost David Hartmann, který několikrát zopakoval, že by rád k ceně řekl nějaký komentář, ale neuspěl. Lépe to vyřešil Pagi jako předávající, který už věděl, jak se věci mají, a Klíčnicka rovnou jizlivě (ovšem s nezbytným úsměvem) požádal, aby jej nechal domluvit. A úplně nejlepším způsobem to provedl Jaroslav Velinský, který přišel, promluvil a odešel – jenže Klíčnick stejně stihl provést výše zmíněné faux-pas.

Kdybychom shrnuli celé udílení cen Akademie do jedné věty, pak by byla nejspíše rozpačitá, doplněná drsným hlasem z publika, který pravil: „Sofort erschießen!“ Jolanu bychom ale nechvalných kritik celé ceremonie ušetřit měli, protože Klíčnick ji – bohužel – mnohokrát zastínil. Zastínil tak zároveň i celé udílení cen i s jejich výherci, a to nejen před fandomovou veřejností, ale i před veřejností laickou, která se prostřednictvím této akce mohla s českou SF scénou lépe seznámit. Škoda, přátelé. Velká škoda.

**Lenka „Cellindra“ Weingartová,
František „Flad“ Vlasák, Ellie Velinská**

Nehvězdný nebulvár čili život venkovský, život spolkový, ale i dobrodružný

Když jsem si myslela, že příspěvěček pro IK jest hotov, vydala jsem se na poštu, abych poslala disketu klasickým, pro občany bez internetu jediným možným způsobem. Protože mi Kája Kuntoš zrovna spravil kolo, sunula jsem se mezi poli, funěla, ono do Katusic je to do kopce, a taky jsem se kochala, protože řepka, nebo co to je, letos kvete vsutku nádherně. Jestli mě ta řepka zfetovala, nevím, ale posedla mě rozverná nálada. Z autotapy, vzniklé ještě před dálnicemi, jsem již pár dní věděla, že nedaleko od Katusic existuje Vrátno a potom i Mšeno, což mi nějak připomínalo civilizaci rozvinutější než je ta, kterou máme v Krásnovsi. Profrčela jsem a minula původní cíl, načež jsem se vydala do neznáma, a přestože se dobře znám, udivilo mě, že jsem tak rychle zabloudila, dokonce dřív, než jsem mohla objevit, že do Kokořínského údolí je od nás pro netrérovaného cyklistu přece jenom daleko. Před prvním prudkým stoupáním jsem po Mšeně přestala toužit a vydala jsem se dle ukazatele, který udával, že do Skalska to jsou jen dva km. Informace o tom, že ty dva km jsou kopec, chyběla. Po překonání neuvěřitelného výškového rozdílu jsem se v nejvyšším bodě stoupání dozvěděla, že teď to bude dolů, potom nahoru, a tak jsem se vydala po rovince, opět pryč od domova. Toho odpoledne jsem pronikla na dohled ke státní silnici směr Mělník, urazila jsem cestou a necestou a ve finále i do příšerného kopce 20km, neposlala disketu a při návratu na domácí dvůr jsem zcela vyčerpaná málem políbila trávnik a všechny naše kočky. Dospěla jsem k přesvědčení, že mě kdyby poslali kolonizovat Měsíc, určitě ho minu a skončím někde v neprobádaných hlubinách kosmu. Předloni jsem úspěšně zabloudila ve vzrostlém ječmeni, a kdo to nezažil, neví, jaká je to hrůza.

Ze šoku jsem se vzpamatovala. Víím, jak si současný venkov zakládá na společenském životě. Po zážitcích s blouděním svoje bodré sousedy chápu. Když člověk trčí sám a sám v přírodě, obklopen bující zelení a ptačím cvrlikáním, teprve ocení, jak úžasná je blízkost dalších homo sapiens – nebo alespoň homo, na sapiens netrvám.

Mistrem ve vytváření stejně zaměřených skupin jsou mouchy. Jejich cílem je trýznit lidskou oběť. Je strašné, když se člověk ponoří do odpoledního klímbání a musí potvory zrovna vyhlásit pohotovost. Nenechají vyčerpaného vládce všeho tvorstva usnout, a to až do setmění. Pak se vlády ujmou komáři. Jejich zavilost je neutuchající.

Nadprodukcí much nás trýzní blízký družstevní prasečí přibytěk. Stojí jen kus za naší zahradou, za tou odlehlejší, bezinkami porostlou částí, která má se zemědělským pozemkem asi tolik společného jako africká buš. Občas mě napadá, že lidé se stmelují do skupin i proto, aby mouchám, sršňům i další žouželce a havěti předvedli, že i oni zvládnou život v houfu.

Na konci předminulého a na začátku minulého století spolkový život kvetl na venkově i ve městech. Paní a dívky docházely do Mariánských družin, kde vyšívaly oltářní příkrývky a mešní roucha. Při této bohubilé činnosti blaženě pomlouvaly nepřítomné a zpívaly.

Specializací současného venkova jsou především aktivity myslivecké a hasičské. Zbývající organizace plynule vymizely, snad proto, že na schůzích Červeného kříže i kabrhelek se objevovaly pořád stejné obličejce. I u nás máme snaživý hasičský sbor. O úspěších vydobytých na soutěžích svědčí ceny, hrdě vystavené v lokále naší nejnovější hospody.

Na místním hřišti i letos probíhal tzv. Krásnovský Pohár, což je domácí specialitka. Sjelo se značné množství družstev, všechna odhodlaná zvířezit. Lidské rojení vhodně doplňoval blaženě zveřejňovaný patriotismus – ať je česká úcta k vlajce miň pompézní než u Američanů, co se vztahu k rodné visce týče, jsme my, Češi, nepřekonatelní.

K soutěžíím se sjíždějí hasiči z okolních i vzdálenějších obcí. Podstatou takového klání je ponoření hadice do nádrže s vodou, sestavení hadice a stříkání na daný cíl. Divoce pobíhajícímu družstvu žen či mužů je měřen čas. Do toho řve čerpadlo, hraje hudba a hasičský starosta průběh akce více či méně plynule komentuje.

Zírala jsem na zapálené hasiče, zapálené pro věc. Vybavilo se mi, že dědečkova trubka, ta, na kterou tak úžasně troubíval „hoří“, jakmile měli mohelničtí bojovníci s ohněm nějakou šlost, ta trubka, kterou jsem jako malá obdivovala, protože se leskla a byla pověšená vysoko – na stěně přede dveřmi na půdu –, zavazuje. Ke klání se dostavili i bojovníci z Hoření Mohelnice, která byla domovem mých předků. Jako jiné roky, i tentokrát jsem řešila dilema – komu fandit?

Předci zavolali, pohrozili – a já asi nebudu smět vejít do krásnovské hospody. Jenomže, vězte, vážení – Mohelnice zvířezila! Byli jsme první v rychlosti hašení! Zdůrazňuju, že můj velice blízký příbuzný je hasičským starostou Hoření Mohelnice, takže jsem prodělala záchvat střetu zájmů. Krásnovský hasičský starosta má postavino na našem dvoře, a to se stalo za totáče, kdy náš dvůr býval obecním pozemkem. Teď stála na zrestitovaném pozemku první dáma mohelnických hasičů a dělala posuňky směrem k obydlí hlavy hasičů krásnovských. V takových náročných chvílích je snadné pochopit, proč si dávní Čechové dopřáli Bílou horu.

V Krásnovsi by taky hasit uměli – a snad i rychle. Přesto bych na ně nespořehala, neboť k čemu je hasič, není-li voda? Kal, který je situován poblíž místní návsi, je sice rozlehlý, leč obsahuje cosi jako prvotní polívku, rozloženou v tak mělké vrstvě, že vyhovuje pouze Kuntošovic kachnám. V případě, že by nastala nutnost touto dávnou už ne tekutinou cokoli hasit, existuje riziko, že hadici ucpe buď zmutovaná maxižába, nebo také zmutovaný maxikomár, případně kříženec obojího – či nějaký nově vznikající živočišný druh.

Připravovat se k hašení – sice dobrovolně a s nadšením, ale bez vody, je nejspíš vědecká fantastika. Je ale pravdou, že náš hasičský starosta oslovil zemědělské družstvo, a dohodl případné poskytnutí vody. Fámy o tom, že hašení je plánováno jako čistě mužský podnik a má probíhat formou močení na cíl, je nepravdivá.

Nedaleko bažantnice, jen kousek od kraje lesa, existuje další – a opět již ne vodní – nádrž. Býval to rybník a jsou známi pamětníci, kteří se tady kdysi koupávali. Nyní, na začátku jedenadvacátého století, by člověku, který do tamní tekutiny spadne, slezla – v tom lepším případě – kůže. V horším případě by se dotyčný s největší pravděpodobností rozpustil. Pokud by ho nesežrala příšera, která se v místě jistě brzy vyvine, neboť už víme, co udělaly chemikálie, hormony a podobný sajrajt s ubohoučkým aligátorkem.

Do bývalého lesního rybníčku, který si jistě dělal ambice na to, že se stane křišťálovou studánkou, svádíme obecní splašky. To, co ve vsi budí v laikovi dojem funkční kanalizace, je pouhá atrapa potěmkinovského typu. Co vyprodukuje, oteče, za posledním domem už kanalizační poklopy mizí a zůstává velice smradlavá strouha, která někdy jen páchne a teče, jindy páchne, teče a hraje všemi barvami duhy. Často i pěni.

Čistička vody je taky jenom fantastika – a ani ne vědecká. Proto mě velice překvapil americkými tvůrci předpokládaný výskyt zmutovaného monstra někde v New Yorku. My jsme na řadě jako první, protože jsme vhodné podmínky ke vzniku čehokoli ohavného a lidožravého vytvořili v předstihu.

Myslivci, známí také jako ozbrojení brigádníci, se během roku zabývají hlavně chovem bažantů. Ty potom, krátce před počátkem honu, vypustí, aby vzápětí ptáky, pomatené náhlou svobodou, postříleli. Po masakru zbydou v lese barevné, umělohmotné a prázdné nábojnice, které, motivována láskou k přírodě, nepoznamenané lidskými zásahy, sbírám. Obdarovávám jimi malé děti, čímž dělám velikou radost matkám těch uličníků. Matky vyhazují patrony do popelnice. Myslivci zatím pořádají poslední leč a dělají si kořist.

Nám, osobám na hromadném bažantím krveprolití nezúčastněným, činí velkou radost, pokud lovci minou naše obydlí a zahrady bez jediného výstřelu. Na kritické dny je dobře si najít práci ve sklepech a jiných podzemních prostorách. Pobyt pod širým nebem se nedoporučuje. Tohle tvrdí zlé jazyky, já lovce v akci doposud nenatrefila. Ony zlé jazyky patrně popuzuje, že

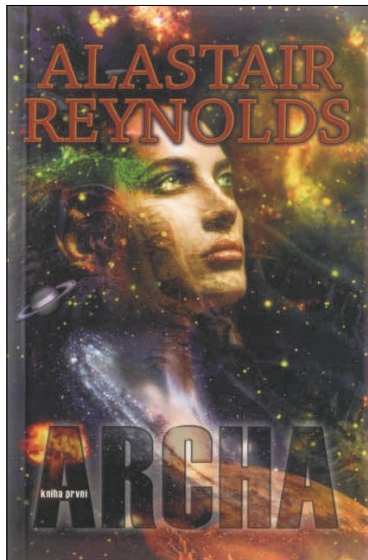
myslivci získají kus flákoty, a jak je známo, na vsi koukáme bližním nejen do oken, my jim lačně civíme rovnou do talíře. Proto se najdou tací, kteří vypočítávají, co myslivci zasáhli, co zasáhnout mohli – a co sestřelili nedokázali, přičemž halasně upozorňují, jak fantasy počteníčkem je pro některé myslivecký zákon. Další zavilí jedinci se halí do roucha milovníků zvířat, přičemž slintají, trýznění neukojenou chutí na zajíčka na špeku a na cibuli. Taková jsem i já, zajíc na smetaně je totiž mocným impulsem, podněcujícím projevení vlastního názoru.

Místní mládež se schází v autobusové čekárně. V této neoficiální klubovně holduje vesnický dorost především nikotinu a debatám o sexu. Pokud se zrovna nekoná trénink v hasičských dovednostech, to pak nastupující generace tráví volný čas řádně a pod dohledem dospělých osob.

Závěrem oznamuji, že Míca povila pět úžasných miminek, dvě kočky a tři kocoury. Ještě jsme je nepojmenovali. Taky musím v budoucnu pohlídat, aby tahle kořata nechodila na procházky do lesa. Je tam sice čerstvý vzduch, ale i výše zmíněný rybník. Ještě jsem nezjistila, kam zmizel náš nádherný a nadějný kocour Richard T.

V knihovně jsem si tentokrát mohla vybrat mezi z města zaslannými knížkami pro děcka a pro pubertální mládež. Pro dospělé byla v nabídce detektivka a také příběh ze života, určené ženské části populace. S hanbou se přiznávám, že z nedostatku jiného čtiva jsem podlehla a do onoho díla se ponořila – abych vzápětí zjistila, jak náramnou SF mám! Tolik vzorných otců, matek a dětí, tolik zlotřilých manželů by na tak malý prostor nenacpal ani nositel nobelovky za literaturu! Značné množství hlavních hrdinů děl tohoto typu jsou nepochybně zakukleni mimozemšťané a naklonované zeleně oděné mexické dívky, které prohlédly, oblékly si jiné šaty, aby maskovány vnašely telenovely i do života. Obraz doplňují zárné osobnosti, jaké se v běžném životě vůbec nevyskytují. Z toho jsem odvodila, že většina lidí čte SF – jenže mnozí o tom nevědí. Pohříchu se stává, že mnozí autoři SF píšou – a taky o tom nevědí.

Libuše Čermáková

Alastair Reynolds - Archa (1, 2)

Britského hvězdně slibného autora SF **Alastaira Reynoldse** nelze vinit z toho, že by se flákal. Do vlastního vesmíru 23. století, jež si do detailů stvořil, vetkává velkorysě, barokně košaté příběhy, které nejdou pod osm set stran, takže je jeho tuzemské nakladatelství Triton musí chtít nechtít (opravdu nechtít?) poltít vedví. To je i případ **Archy**, kterou podobně jako loni Kalderu přeložili Jan a Jana Oščádalovi. Archa na Kalderu dějově navazuje. Titánské, technologicky nepředstavitelné a úžasné mezihvězdné bitvy jsou standardní rekvizitou space opery, jejíž vymírající tradici dal Reynolds a pár dalších Britů oživovací injekci. Avšak militaristické akce jsou zde jen ornamentem, byť pro někoho možná tím nejpodstatnějším, na pozadí kompaktního, neradostného světa, ovládaného technikou vymknutou z kontroly člověka a apokalypticky dosluhující. Tyto obrazy, temné, až gotické atmosféry, umí Reynoldsova imaginace vykreslit velice impozantně.

Roman Lipčič/HN

Jak SF do Krásné Vsi přišla

Nejdřív je nutno si uvědomit, že v každém scifistovi uvízl kousek dítěte – oči zírající do království fantazie a nadšení pro pohádky. Taky je dobré si připomenout, že tři věci zůstaly z ráje na zemi – hvězdy, květiny a oči dítěte. Takže – ač jsme z Hlediska sucharských reprezentantů většinové populace především cvoci, my víme, že – kromě těch kytek - jsme spolehlivě blíž k nebi, tedy, přesně řečeno k ráji.

Souhlasím s klasikem – SF je víc než četba, SF je životní styl. Prvotní je ne impuls, nabytý skrze četbu, prvotní je vůbec sklon k tomu, vyhledávat zprvu verneovky a Trosku – a být nad tímto čtivem blažený. My jsme si navykli vzpomínat, která kniha zažehla v našem nitru scifistický plamen, ale ono je tomu naopak. Oheň tiše doutnal, a bylo třeba jen zapojit spouštěcí mechanismus. Jsou lidské exempláře, v nichž jiskru nezažehne ani tuna té nej SF literatury.

Pro scifistickou odrůdu lidstva je četba stmelujícím faktorem. Tím, že hloubáme nad stejnými možnostmi, co se budoucnosti naší planety, případně vesmíru týče, tím, že jen tak, mimochodem, obdivujeme kvantovou fyziku a dodáváme jí téměř filozofický půvab, otvíráme zbytku populace okno do alternativních světů, možných budoucností i minulostí, chápeme i jasně oddělené dobro a zlo ve fantasy, či dobře podanou hrůzu hororů.

Nová rubrika IK by se možná měla jmenovat „jak jsem sám sebe našel/našla“.

Scifisté jsou ale i v jedenadvacátém století mimo hlavní směr vývoje naší podivné civilizace, protože se vymykají konzumní podobě společnosti. My jsme schopni s potěšením konzumovat jediné snad knížky. Dodnes jsme dáváni do souvislosti s ufology, býváme s nimi i zaměňováni, což je stav neutěšený. Je nás jistě víc, kdo jsme prodělali nepříjemný zážitek, vyplývající právě z této záměny. Ocitli jsme se v situaci, kdy marné vysvětlování skupině mírně pohoršené se tvářících lidí ne-

Picocon 2005 (pokračování z první strany)

o vývoji značky Pilsner Urquell/Plzeňský Prazdroj, jsou tu i reklamní předměty, viněty, korunky, tácky, nádoby na pivo ze všemožných materiálů všemožných velikostí. Prohlídka končí ve sklepě, kde jsou uloženy velké sudy, v nichž se pivo skladovalo. Expozice obsahuje i původní ledárnu.

Vřele doporučuju všem návštěvníkům nejen Pivoconu!!!

Posezení u příležitosti pátku 13. se zúčastnili mj. Akčildej, Dáreček, Radka Žáková s Helenkou, Helena Šebestová, Daniela Kovařová s potomstvem a další Plzeňáci, z Prahy dorazili Paří s přítelkyní Evou, Zdeněk a Michaela R., Peťo Pavelko. Dáreček obětavě vyrobil originální pivní tácky ve třech barevných mutacích – bílé, světle modré a růžové (máme všechny :-). Povídko se, pilo, jedlo, prohlíželo se fotky, a tak vůbec... bylo se v pohodě.

Michaela Rampasová

vysvětlilo omyl – že totiž scifista není obětí únosu mimozemšťany.

Startovací čára byla pro všechny stejná. Zářivou ukázkou záporného SF hrdiny byl pro ty z nás, kdo více pamatujeme, úžasný Kostěj Nesmrtelný, sovětská literatura vůbec velice inklinovala k našemu žánru – a to neúmyslně. Beznohý hrdinný pilot následoval hned za neskutečně obětavým Pavkou Korčaginem – tak úžasnou fantasy později už nikdo nese-psal. Proti mladogvardějcům a Zoje Kosmoděmjanské je Verneův Robur či Nemo jen pouhý čajiček. Totalitní kultura nám skýtala neplánované možnosti vývoje tím nejlepším směrem, my nacházeli sami sebe. O tohle kouzlo nechtěného jsou mladší generace ochuzeny.

I Božena Němcová udělala pro SF, H a F dost – horory nepomíjela, lákala čtenáře za hranici království fantazie a její pohádky by zasloužily scifistický pomník, stejně jako K. J. Erben, vždyť jeho Svatební košile a Polednice jsou scifárny krásně hororové a přímo kultovní. Abych to shrnula – děkuju pohádkám, sovětské literatuře a našim obrozeneckým autorům, Verne přišel až potom. Neměli bychom zapomínat, že česká národní klasika je z velké části příslušná právě do naší oblíbeného žánru. Lze tedy usoudit, že horor je českému člověku vlastní?

Můžeme brát jako fakt, že SF, H a F oslovily každého občana naší republiky inteligentního natolik, že byl vpuštěn do mateřské školy nebo do první třídy. Je ale jen úzká skupinka vyvolených, kteří na tuto výzvu dokázali zareagovat. Možná je to jistý druh mutace, scifistův náhled na svět se liší od náhledu většiny. Teď jen záleží na tom, který z těch dvou postojů je lidstvu prospěšnější. Každopádně – každý scifista ví, že je po většinu času obklopen nezájmem o dění nejen za hranicí naší planety. Zkuste si se sousedkou popovídat o problémech kolem raketoplánů!

Scifistova osamělost třeba i uprostřed kolektivu je hnacím motorem, který žene fanoušky ke sdružování. Osamělost a – výjimečnost. Protože kdo pokukuje po vesmíru, ten má větší zábr, čili – dle Nerudy – „Jak lvové bijem o mříže...“ A bychom se nepotloukli, sjíždíme se a nestydím se přiznat, že až na svém prvním conu – v Chotěboři – jsem pochopila, že i když čtu SF, nemusím být praštěná, ačkoli to moje okolí zrovna takhle chápe. Scifista totiž rozlišuje dny všední – to má omezené spojení se sobě rovnými, a dny sváteční – to se blaženě poflakuje na conu, poslouchá, povídá a cítí, že i ta nejneuvěřitelnější věc se časem může stát úplně normální.

V Krásné Vsi čteme SF tři – z dvou set obyvatel, včetně nemluvnat. SFK nezaložíme. Chceme-li si pokecat, vyjdeme na jednu z našich tří cest – a nemůžeme nepotkat každého, kdo je v danou dobu mimo vlastní usedlost. Můžeme probírat SF – nebo život sousedů a co udělali špatného... Na návsi to sice není stejně pohodlné jako u baru na conu, ale když kvetou lípy, máme tu besedu i voňavou. Když lípy nekvetou, smrdí nám do povídání prasečák, ale nevadí, my jsme zvyklí a jako každý nadšenec i odolní.

Libuše Čermáková

KWARK

4/2005

SMAX

Vyvstává otázka, zda Smax není reakcí například na úspěch filmu *Shrek*, se kterým můžeme vidět vzdálenou spojitost, ale na rozdíl od něj Moore nepoužívá pouhou nadsázku a ironii – jde dále ke kořenům pohádek, v některých místech se přibližuje temné atmosféře bratří Grimmů. Zatímco se v prvním plánu příběhu vtipkuje na nedostatek bytových prostorů ve vlně čtvrtí, v hostincích se požívají cherubové a mořské panny, ze straně trčí dolní část těla medvídku Pú, na lavičce přečteme Baník Moria do toho! a dopravní značka hlásí, že Temní jezdcí v centru nezaparkují, hlavní hrdina plní svoje osudové poslání, které jej pronásledovalo skrz čas a prostor.

Alana Moora jako komiksového scenáristu netřeba představovat. Jeho nejznámější dílo *Strážci* vyšlo letos v zimě, před tím jsme se u nás mohli setkat s grafickým románem z viktoriánské Anglie *Z pekla*, steam-punkovou *Ligou* výjimečných a postmoderní superhrdinskou detektivkou *TOP 10*. A právě k poslední jmenované sérii náleží i novinka nakladatelství BB/art, kterou je jedno z nejnovějších Moorových děl – kniha obsahující sebraných pět dílů minisérie *Smax*, která na pokračování vycházela v letech 2003/2004 v USA.

Postmoderní způsob vypravování *TOP 10* je zachován, vždyť hlavní hrdinové spojují obě série (nezničitelný policista *Smax* s modrou pokožkou a jeho útlá partnerka *Toy Box*), ale kulisy příběhu se změní způsobem více než razantním. Zatímco *Neopolis* je přetechizované velkoměsto superhrdinů, *Smaxova* domovská dimenze, ve které se příběh odehrává, je typická pohádková říše se vším, co k ní náleží.

Pohádky – vděčné téma pro všechny autory s bohatou fantazií, ale co s takovým prostředím dokáže udělat Alan Moore bořící celé žánry? Čtenář se v tomto případě dočká pravého uragánu, který nenechá z pohádkových motivů kámen na kameni. Moorovu příběhovou jemnokresbu jsme poznali již v jeho předchozích dílech, ale zde jsou jednotlivé narážky natolik internacionální, že jsou velice snadno přístupné i českému publiku. Snad nejvícekrát se objeví aluze na *Harryho Pottera*, na kterém Moore nenechá „jediný chlup“, ale i potom následují desítky detailů z klasických i umělých pohádek, narážky na *Pána prstenů* není snad ani třeba zmiňovat.

Zajímavá je u příběhu *Smaxe* dvojpólovost příběhu. Zatímco jinde jsme si zvykli na konzistentní příběh s jasně nalinkovaným syžetem, zde je autorův záměr poněkud zastřen. Přestože kniha začíná jako bezstarostná veselohra, během děje se zápletka stává vážnější a temnější. Z na první pohled idylické pohádkové krajiny se vynořují přízraky z minulosti hlavního hrdiny, Moore se nevyhýbá konfrontaci pohádky a zcela nepohádkově vážné podstatě celého zaostalého světa. Na každé stránce sice nacházíme nějakou narážku na známý pohádkový příběh, ale spolu s touto ilustrací je zde i přídavná informace o tom, že nic není tak růžové, jak se to jeví.

Moore opět stvořil něco více než pouhou parodii. Rozhodně nezůstal nic dlužen svému jménu a napsal příběh, který zaujme svými myšlenkami a bezpečně pobaví velkým množstvím gagů. I když má minisérie *Smax* sloužit jako intermezzo před dalším příběhem z již známého prostředí *TOP 10*, povedlo se vytvořit komiks, u kterého se místy tají dech. Rozuzlení zápletky je sice poněkud překombinováno, ale samotný závěr je zcela pohádkový.

Pokud je na *Smaxovi* něco hůře přijatelného, je to kresba *Gena Ha*. Ten sice kreslil i předchozí knihy *TOP 10*, ale jeho styl je zde od předchozího k nepoznání. Zatímco *TOP 10* reprezentuje naprosto realistickou kresbu, *Smax* je více schematický, jakoby neumělý, zkrátka více pohádkový. Je to právě kresba, která nutí na tento příběh pohlížet jako na pohádkovou veselohru určenou mladšímu publiku, kterou v žádném případě není. Závažnost Moorových témat by byla lépe vnímatelná u kresby podobně realistické, na jakou jsme si u tohoto kreslíře zvykli.

Překlad je dílem *Richarda Podaného* a je to překlad par excellence. Podaný již překládal oba díly *TOP 10*, za ten druhý získal cenu za nejlepší komiksový překlad 2004 a *Smax* pokračuje v jeho spanilé jízdě světem Moorových komiksů. Jako výborný stylisty s citem pro jazyk skvěle zvládl mluvu světa pohádek, k tomu převod některých vtipů do češtiny je více než výtečný (když si mluvící meč zpívá píseň *Hložka a Kotvalda*, rozhodně to čtenáře nenechá chladným). *Smax* a *Podaný* si vyloženě sedli a na první pohled vidět, že práce na komiksu dělala překladateli radost.

Richard Klíčník/literatura

SMAX, nakladatel: BB/art, ISBN: 80-7341-486-4, originál: *SMAX*, překlad: *Richard Podaný*, ilustrace: *Zander Cannon*, formát: 136 stran, 26x17cm, česky, vázaná vazba, 500gr., rok vydání: 2005 (1. vydání).

Čtenářský deníček

Oceán prachu

Nevím, jak se to stalo, ale knihu Bruce Sterlinga **Oceán prachu** (Winston Smith, 1993, tehdy ještě nebylo neslušné kupovat knihy odtamtud :o), jsem přečetl až dvanáct let po jejím vydání a dohnal tím, jak jsem zjistil, velkou čtenářskou mezeru.

Okouzlo mě promíchání Bílé velryby s Lovecraftem (a Asherovými prastarými, velmi silnými kapitány, a to už je výkon, protože Stahovač vyšel až 25 let po Oceánu :-), a to, že se v posledním odstavci mluví zároveň o smrti a Benátkách, asi také nebude náhoda. Že vyvrcholení a osvětlení záhad planety Nulakva je tak na úrovni naší současné spisovatelské špičky, tedy zmatené a trochu na poslední chvíli vytažené z klobouku, jsem po předchozí čtenářské hostině autorově prvotně rád odpustil.

Oceán prachu bych dal na seznam povinné četby pro všechny naše bombardáky pokoušející se o postmoderní míšené náměty, stylů a rekvizit. Samostatné pojednání by si zasloužil doslov Ondřeje Müllera, ten by zase mohl sloužit jako učebnice pro naše spisovatele doslovů a vůbec sci-fi publicistiky.

Měsíc pravděpodobnosti

Do poloviny velice zajímavá kniha, Nancy Kressová si připravila vesmír ne nepodobný světům Ursuly K. LeGuinové (mám na samozřejmě na mysli její vesmír z doby, kdy psala SF). Pozemšťané v nepříteli vzdálené budoucnosti (jejich prapradědečkově umírali jako američtí vojáci v Bosně, i když nevím, zda před deseti roky nebo teprve v nějaké budoucí válce s rozpínavým islámem) narazí na planetu v mnohém připomínající ekologický ráj, jejíž obyvatelé uctívají přírodu a zvláště květiny, které neopominou zmínit v každé větě alespoň dvakrát. Navíc všichni tuze dbají, aby sdíleli společnou realitu, kdo je i jen úředně prohlášen nereálným, začne trpět úpornou bolestí hlavy a s ním všichni, kteří by si připustili, že jej vidí, nebo na jeho přítomnost reagovali jinak než pokusem o jeho zabití.

Očekával jsem běžný konflikt mezi pozemským pragmatismem a bandou hipíků, se kterými nelze zamést jen proto, že okolo jejich planety krouží artefakt, který Země potřebuje ve svém boji s nekomunikativní rasou Sekerníků. Ale vše je podáno s daleko jemnějším rozlišením, pozemšťané nejsou naši současníci, ani jejich vojáci ne, a uvažování jejich vědců je již zcela prostoupeno tolerancí a ohle-

duplností k cizí kultuře, představte si zkrátka, že koncept multikulturalismu přežil sto let, nezpůsobil civilizační katastrofu a stal se normou :-)

Protože ale vydavatelé nestojí o utopie, musela autorka přijít s nějakým sci-fi závěrem a alespoň se pokusit dojít k nějakému odhalení podstaty jejího vesmíru. O to se snaží v druhé, méně zdařilé polovině knihy. Pokud jste ale dočetli až sem, nedá vám to, a dočtete ji celou.

Polská ruleta

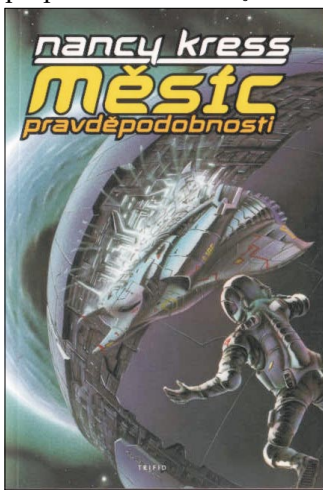
Můj další čtenářský dluh. Pavel Weigel (pořadatel sbírky) nás seznamuje s udivující pestrostí témat polské fantastiky a s její neobyčejně širokou autorskou základnou. A to si musíme uvědomit, že jde jen o ty autory, kteří se nějak prosadili v Ceně Janusze A. Zajdela (založené v roce 1985). To mě přivádí k úvaze o podobnostech CJAZ s naší Cenou Karla Čapka (1982), která rovněž, alespoň ve své první dekádě, přinášela to nejlepší v daném roce, ale rovněž se jí neúčastňovali všichni aktivní autoři. Nicméně při srovnání s polskou pestrostí CKČ nikdy neobjevila tolik rozličných a osobitých talentů. Na druhou stranu i před rozbitím Československa bylo Poláků dvakrát více než nás :-)

Ve sbírce najdeme pravda i slabší kousky, Kressova fantasy se až příliš podobá zmatenému dračáku, kde si pán jeskyně dělá, co ho zrovna napadne, jen o málo lépe působí Dębskiho Zavinilo to špatné pivo, které je

asi zamýšleno jako epizoda z nějakého většího celku, Sapkowski dokazuje, že kdyby se jen trochu snažil, mohl by na jejich písčku konkurovat Kulhánkovi či Žambochovi, a rovněž trochu abstraktní Zimniakův Hrudník plný andělů může zaujmout jen nápadem.

Zmiňoval jsem šíří záběru vybraných autorů, kteří se na rozdíl od české scény nevyhýbají politice a náboženství, a právě tyto jejich práce mi v Polské ruletě připadají nejlepší.

Ziemiańskiho Autobahn nach Poznań nám řekne o aspiracích národa, kterému jen o chloupek uniklo postavení velmoci, víc než tlusté knihy sociologie, Výlet za revolucí od Marka Oramuse je sympatický nejen tím, že v něm vystupují (pod skutečnými jmény:-) postavy z polsko-českého fandumu, autor vyslovuje názory, se kterými nemusíme souhlasit, ale musíme ocenit, že vůbec nějaké má, což je u našich psavců velmi vzácné, a nejlepší na konec: povídka Marka Huberatha Vysoký trest, snad je jen náhoda, že je z celé sbírky nejstarší. **Zdeněk Rampas**

Greg Egan: Diaspora

Austrálsky spisovateľ Greg Egan predstavuje v kontextoch súčasnej literárnej fantastiky absolútnu špičku tradičného hard sci-fi prístupu, v ktorom je konečný text výsledkom precízneho extrapolovania súčasných vedeckých hypotéz a poznatkov do konkrétneho príbehu. Jeho literárne texty, romány a poviedky sú teda akýmiś beletrizovanými príbehovými víziami odrážajúcimi stav súčasného vedeckého poznania. Také sú poviedky v zbierke *Axiomat* v českom preklade vydané v roku 1998 a romány *Město permutací* (2002), *Karanténa* (2002), *Úzkost* (2004), vrátane dosiaľ posledného vydaného, aktuálneho, nazvaného *Diaspora*.

Mohol by som predstierať, že som románu *Diaspora* porozumel, že som pochopil, kde končí súčasná teória (kvantová mechanika, astrofyzika, kognitívne vedy, snád' kybernetika, teória subatomárnych častíc), a kde začínajú Eganove vlastné hypotézy, teórie a rozvinutia, ale nikto by mi neuveril. V exaktných vedách dneška, v stave vedeckého poznania, ktoré odrážajú, sa orientujem veľmi, veľmi, veľmi povrchno. Vlastne neorientujem, viem že existujú a že prekonávajú najsmelšie vedecofantastické vízie. V kontakte s *Diasporou* by som teda mal byť nevyhnutne outsiderom, Eganovi jednoducho nemôžem byť dôstojným intelektuálnym partnerom. Môžem z takejto pozície vyniesť akýkoľvek relevantný hodnotiaci súd vzťahujúci sa k *Diaspore*? Nezabavujem ho vopred zmyslu? Netušim, no ak sa pohybujem na pôde racionálnych úvah, môžem urobiť jediný záver. *Diaspora* nie je román pre mňa, veď nedokážem ani len zreprodukovať jeho obsah, nie to aby som sa odvážil tvrdiť o čom vlastne skutočne je. Z tohto hľadiska recenzia práve skončila, je vymaľovaná. Jediné, čo môžem zodpovedne vyriešnuť je estetický súd, týkajúci sa výhradne môjho personálneho vkusu vo vzťahu k formálnej literárnej povahe románu *Diaspora*. Takto nazeraná, je *Diaspora* krásna. Je síce ťažkým čítaním, akoby aj nebola, keď človek rozumie slovám, ale uniká mu ich skutočný význam, ale za trpezlivosť a snahu sa odmeňuje pozitívom obsiahnutým v štylistickej stavbe viet, odstavcov a kapitol. Je plná novotvarov, ktoré sprvu nič neznamenajú, aby v rozsiahlejšom kontexte získali vlastný, unikátny obsah. Je bizarná, fascinujúca, nepochopiteľná, ako abstraktný obraz. Takto sa dá možno porozumieť aj tomu, o čom je, ale s istotou to tvrdiť nemôžem. Dúfam, že som intuitívne porozumel a to ako je *Diaspora* napísaná ma motivuje k tomu, aby som jej dokázal porozumieť aj naozaj, aby som jednoducho vedel, čo a o čom Egan vlastne píše. Viem si predstaviť populárno-vedeckú knihu, ktorá by bola komentárom k *Diaspore*. Zhromažďovala by fakty a teórie súčasnej vedy a celkom polopatisticky by vysvetľovala, čo kde, kedy, prečo a ako to Egan myslel.

Čo poradiť ďalšiemu potencionálnemu čitateľovi, podobne vedecky nekompetentnému? Vziať do ruky *Diasporu*, otvoriť kdekôľvek a vydržať aspoň dve strany. To by malo stačiť, vôbec neváď, ak prečítané nebude dávať zmysel, ak sa to páčilo, voľba je jasná. *Diasporu* treba vlastniť a čítať. Viac krát, veľa krát.

Juraj Malíček

Chvála stahovače

Stahovač je asi po roce prvým souvislým sci-fi románem, který jsem dokázal dočíst do konce. Neal Asher dokázal udržet mou pozornost a zájem asi na 366 stran, a to věru není nic snadného...

A co že je vlastně na Stahovači tak skvělého? Prostě dobrá, v jistém ohledu klasická sci-fi z cizí planety, kterou bych si dovolil přirovnat ke Sterlingově prvotině *Oceán prachu* (jíž podle mého názoru jeho další „kyberpunkové“ věci nesahají ani po kotníky). Cizí planeta *Spatterjay* zde podobně jako v *Oceánu prachu* kromě jiného umožní gejzír nápadů v oblasti exobiologie.

Máme zde virus, který způsobuje de facto nesmrtnost. Máme zde oceán obývaný mnoha bizarními tvory, kde každý požívá každého, až by Darwin zaplesal. Taktéž chlapíka, jenž s sebou nosí inteligentní sršně. Sympatické ptáky, kteří se na lodě obyvatel téhle planety nechávají najímat místo plachet. Kruté pavoukovité mimozemšťany, co lidi „vyvrťávají“, tedy dělají z nich bezduché otroky, a s chutí se likvidují i sami mezi sebou.

Drsnost díla je celkem značná a značně sympatická. Stahovač, jeden z hlavních hrdinů, je prostě tvor, který rád stahuje z kůže („nesmrtelní“ lidé pak trpí pořádně dlouho a někdy takovou proceduru dokonce i přežijí). Další z hrdinů si stále živou Stahovačovu hlavu vozí v truhlici jako podivný artefakt. Pak zde máme člověka, který je už několik staletí mrtvý a má co dělat, aby nezačal v důsledku rozkladných procesů nesnesitelně páchnout. Sběratelku koster a dalších groteskností tohoto druhu. Všichni jsou nacpaní různými nanomechanismy, nosí při sobě laserové zbraně, na orbitě se prohánějí hlídači roboti disponující umělou inteligencí.

Je to svět, kde technologie a biologie netvoří žádný protiklad, ale v podstatě splývají a dávají povstát celé řadě bizarních, zajímavých a zábavných forem. Neal Asher podle všeho nemá o fantazii nouzi.

Navic je to pak sci-fi milá i jakousi domáckou naitvitou, s níž se na kosmodromech za tisíce let pijí šálky kávy. (Takhle napsané by to mohlo svédět k výkladu, že Stahovač se blíží hrůzám, které produkoval Eduard Martin – tak tomu ale samozřejmě není.)

Pavel Houser

Neal Asher: Stahovač

Polaris 2004, 368 str., překlad: Petr Kotrle, obálka: Steve Rawlings, ISBN: 80-7332-048-7

Egan, Greg: Diaspora

Návrat 2005, 384 str., překlad: Petr Kotrle, obálka: Jürgen Rogener, ISBN 80-7174-607-X

Časem s vědou: Z milníků poznávání — astronomický květen

Thales z Milétu toho dokázal víc; objevil kulatost Země (byť jako plovoucí desky), všiml si, že souhvězdí Malého vozu (včetně Polárky) míří stále k severu, v geometrii formuloval Thaletovu větu. Na 28. 5. 585 př. Kr. zase předpovídá úplné zatmění Slunce – a ono skutečně přichází! Vzhledem k abstraktnosti Thaletových úvah i jejich relativní „bezbožnosti“ bývá někdy tento den symbolicky považován za zrod řecké (potažmo evropské) filosofie, jejich autor pak nejen za posledního ze sedmi řeckých mudrců, ale především za prvního z filozofů (a poněvadž se to tehdy nerozlišovalo, i matematiků a přírodovědců).

Súkolem „s největší péčí a pilí zabývati se zdokonalením tabulek pohybů těles nebeských a poloh hvězd, aby byla dána možnost určití délku na moři“ zakládá 4. 5. 1675 anglický král Karel II. první „státní hvězdárnu“. Za místo pro ni je zvoleno návrší se zbytky středověkého zámku Greenwich Castle, u Temže, nedaleko Londýna.

Základní kámen nejznámější hvězdárny na světě byl položen v létě téhož roku, napřesrok už observatoř fungovala. Jejím prvním ředitelem se stal třicetiletý astronom John Flamsteed.

Od roku 1885 je „sídlem“ nultého poledníku a světového času.

Odjakživa se věřilo, že komety signalizují nějakou přírodní či společenskou katastrofu. Platí to samozřejmě i o té nejznámější – Halleyově koměti. Například již r. 1066 (samozřejmě ještě „inkognito“) prý rozhodla o výsledku bitvy u Hastingsu po níž Vilém Dobyvatel ovládl Anglii. Nyní se Halleyova kometa objevuje zas a světem opět vládne neklid. Psychicky labilní osoby páší sebevraždy, v některých velkoměstech dochází k projevům paniky. I někteří učenci se necítí volně... Bojí se ohonu plného jedovatých substancí. 19. 5. 1910 Země prochází ohonem Halleyovy komety a – nic. Chvost je

přilíši řídkounký, než aby vyvolal sebemenší atmosférickou či elektromagnetickou poruchu, natož znamenal nebezpečí. Teprve poslední návrat komety v únoru 1986 se obejde bez obav. Právem. Černobyl dva měsíce nato zavinili lidé.

Dne 2. 5. 1925 ve Vídni umírá Johann Palisa (* 1848 v Opavě), dlouholetý ředitel vídeňské hvězdárny. Věnoval se především hledání asteroidů (jednu ze „svych“ planetek nazval Oppavia). Tehdy ovšem křtěni fungovalo mnohem snáz než dnes, stačilo jakž takž určit parametry dráhy – a tak se asteroidy často „ztrácely“. To byl i případ Palisovy planetky číslo 719 objevené roku 1911 a pojmenované Albert. I když ji sledoval celý měsíc, k přesnému výpočtu dráhy to nestačilo.

Znovuobjevil jí až 1. 5. 2000 arizonský astronom Gareth Williams při monitorování planetek potenciálně ohrožujících Zemi srážkou. Albert, dnes nejstarší znovuobjevená planetka, má střední průměr asi tři kilometry, kolem Slunce oběhne jednou za 4,25 roku, přičemž každých zhruba 30 let se k naší planetě přiblíží na 30 milionů km (pětina distance Slunce – Země).

Vroce 1964 Arno Penzias a Robert Wilson z Bellových telefonních laboratoří v New Jersey dostali za úkol optimalizovat radiové spojení s balonovými telekomunikačními družicemi Echo. Součástí jejich úkolu bylo i testování k tomu potřebného citlivého detektoru mikrovln. Ukázalo se, že tento přístroj zachycuje jakýsi šum, který, jak odhalily všemožné prověrky, přichází neustále a ze všech směrů z vesmíru. U toho skončili.

Avšak poté, co se doslechli o přednášce mladého astrofyzika Jamese Peeblese z nedaleké Princetonské univerzity o hypotetickém záření, které by mělo zaplňovat vesmír jako stále chladnoucí stopa po případném velkém třesku, si během května 1965 uvědomují, že to, co zachytili, musí být ono reliktní záření vesmíru. Vesmír, jak ho známe, skutečně vznikl velkým třeskem.

František Houdek

Pod oslími kopyty uvízlo už 1 000 článků

Server Osel.cz se na českém internetu objevil asi před dvěma lety a nedávno oslavil 1000. vydaný článek. Z toho minimálně vyplývá, že se může pochlubit denní aktualizací.

Proč o tom ale psát do Interkomu? Důvodů může být hned několik. V první řadě patří k zakladatelům serveru profesor Jaroslav Petr, kterého scifisté dobře znají jako autora řady povídek. Navíc píše také rubriku Fantastická věda, která vychází v lkarii.

A právě Fantastické vědě se Osel podobá asi ze všeho nejvíc. I když zde najdeme články o astronomii a fyzice, hlavní náplní jsou biotechnologie – v poměrně širokém slova smyslu, protože pod oslí kopyta spadá genetika a evoluce včetně evoluční psychologie, medicína i všemožné neuroimplantáty. Rubrika Kabinet je pak určena hlavně pedagogům a shrnuje vždy základní informace o určitém tématu (priony a BSE, projekt lidského genomu...).

Každého scifistu ze staré školy by Osel měl zajímat také především pro jeho technooptimismus. V době, kdy se na nás ze všech stran valí zelená propaganda o tom, jak si s přírodou nesmíme zahrávat (Matt Ridley v knize Genom tenhle odpuzující mem

tréfně označil jako „frankeinsteinovský mýtus“), je radost najít médium, které je nadšené genetickými modifikacemi rostlin, klonováním zvířat a výzkumem lidských kmenových buněk. Se sympatiemi se zde píše i o přicházejících genetických úpravách člověka. Prostě alespoň nějaká protiváha všemožným technofobním aktivistům, které zde netřeba vypočítávat.

Osel.cz byl původně míněn spíše jako recese (viz původní heslo redakce Být, či nebyt – Osel, nebo adresa jednoho z redaktorů ja@osel.cz). V současnosti pak projekt balancuje na hraně mezi vtipem, nadsázkou a vědeckou seriózností, tu se kyvadlo vychýlí více jednu z obou stran, aby se pak zase vrátilo zpět. Název Osel je nyní vydáván za zkratku z On-line Service Expert Labourer.

A čím se Osel liší od podobných serverů na českém internetu? Oproti www.scienceworld.cz je více zaměřen na novinky, které se zde objevují téměř současně s anglicky psanými přírodovědnými časopisy. Transhumanismus.cz je pak svou náplní i technooptimismem Oslu podobný, není však zdaleka tak pravidelně aktualizován. (Jistě jste zaznamenali skrytou reklamu na další dva servery.)

Ervin Chrt

StarWars Epizoda III. - pár poznámek

úroveň příběhu

Bez diskuse se Epizoda III. z dětského a pubertálního pojetí vyvinula do dospělé formy StarWars, jak ji známe z Epizody V. – Impérium vrací úder. Je to samozřejmě dáno vývojem hlavního hrdiny Anakina Skywalkera, který už má dospělé starosti, i když názory a chování z puberty ještě nevyrostl. Rozpor mezi jeho schopnostmi, okolnostmi a nedospělostí je tak hlavní příčinou jeho pádu. Dílčí vítězství v prvním snímku, patriotické nadšení ze získání mocných klonových vojsk a z tušení vítězství ve válce v díle druhém vystřídal všeobecné rozčaro-

vání a únava z dlouhých a nekončících bojů v závěrečném třetím filmu. Rytířů Jedi v závěru Epizody II. velmi ubylo a jednotlivá vítězství nad Separatisty jsou občas vykoupena smrtí dalších Mistrů. Rada samotná sice tuší nějaké pikle, ale zároveň cítí blízký konec války a polevuje v ostražitosti, což nahrává poslednímu Sithovi v jeho plánech. Všichni včetně Yody pronášejí nejasné narážky na kancléře a divák by z toho pochopil, že mu hned skočí po krku, ale největší kašpárek v tomhle ansámblu je Mace Windu, který se tváří jako ztělesnění vševědounosti a varování, a pak trapně zklame v základní lidské psychologii ve scéně s Palpatinem a Anakinem, nehledě na naivní způsob, jakým si vyřizuje s Palpatinem účty za všechny Jedi. A ti jeho poskoci, darmo mluvit, v jejich případě by bylo lepší, kdyby si krky podržili vlastními světelnými meči. Skoky v chování Anakina jsou taky na samostatný soud. Jeho podrobení Darth Sidiousovi je strašně přímočaré a obejde se nejen bez boje, ale také bez delších pochybností. Chvilí to vypadá, že to bylo pragmatické rozhodnutí a že si Anakin zachová jakžtakž jediovskou čest jako třeba Dooku, ale on vzápětí poslech-

ne strašlivý rozkaz bez většího váhání a stane se z poraženého a oklamaného mladíka opovrženímhodnou hyenou. Další scény už pak jen dokreslují jeho obrácení ke zlu a dají se brát jako logičtější.

Úvodní scéna se záchranou misí je vlastně komická vložka pro zasmání a pohodu na začátku, to beru, nicméně podobně bohužel působí i závěrečná scéna souboje mezi Anakinem a Obi-Wanem, zvláště při hopsání nad žhavou lávou a šplhání po utrženém kotvícím sloupu, plujícím do „lávopádu“. Souboj mezi Yodou a Darth Sidiousem připomíná při používání světelných mečů diskotéku, ale naštěstí brzy přichází použití Síly z dlaní a prstů, kde už ksichtík Yody může předvést pár dalších napsupených výrazů. Padmé sehrává pár svých scén podle role chápající ženušky a je v tom docela dobrá, naštěstí Anakin již vypadá starší a tak jim to trochu víc spolu ladí. Její krása je vhodně setřena (to víte, make-up nevydrží věčně) jen v jediné scéně, kdy se s Anakinem baví o tom, že láska je slepá.

V jejich případě nejen slepá, ale i úplně blbá. Setkáme se konečně i s wookii a s Chewbaccou, ale byli tam tak potřeba jako roztomilost ewoků v Návratu Jediho. Scéna s rozestavenou Hvězdou smrti dvacet let předem byla taky velice legrační, ale třeba to byl jen první prototyp, první z mnoha. Hodně věcí na závěr by se dalo vypustit (naopak dost věcí by se dalo doprostřed příběhu přidat), ale nebylo to možné, navazovaly končící příběh na již existující, takže závěr po všeobecném rozuzlení zápletky byl o mnoho delší než v jiných filmech, kde také potřebujeme po špatném konci špetku naděje.

otázka výchovy Vyvoleného

Podle jediovské legendy Vyvolený, zrozený z midichlorianů, navrátí Síle rovnováhu. Jak nejlépe vrátit rovnováhu čemukoliv? Když buď na obě strany postavíte stejné množství kladné a záporné síly, nebo kladnou a zápornou sílu necháte navzájem působit, až se vyruší a nezůstane nic. Řád rytířů Jedi vychýlil rovnováhu Síly, když vyhladil své sithské protějšky, a nyní musí buď všichni zemřít, nebo musí přijít Vyvolený, aby... co vlastně? Pojal do sebe

obě strany mystiky Síly a vyvážil je. Pravda a lež, dobro a zlo, plus a mínus, Jedi a Sith, vše v jediné osobě, a až se tak stane, teprve pak bude Síla v rovnováze.

Je možné, že původní Sithové jsou pouze odpadlí Jediové, kteří odmítli potlačovat své přirozené vášně a city, a našlo se pár takových, které jejich schopnosti ovládly a oni propadli touze po osobní moci. Řád Jedi udělal historickou chybu tím, že se zbavil Sithů, své přirozené opozice, dá-li se to tak nazvat, a zároveň s nimi se zbavil instinktivního, vášnivého pohledu na Sílu. Sithy odsoudili jako absolutní sobce, city prohlásili za nebezpečné a začali ctít absolutní altruismus a absenci citů při výchově nových rytířů Jedi. Proto brali nadané adepty matkám ještě malinké, aby na ně snáz ztratili vytvořenou citovou vazbu a stali se z nich praví mniši, vyzářující bezbřehou lásku k lidstvu bez osobního vztahu k jedincům. Jediové jako Qui-Gon nebo Obi-Wan, kteří i přes mdlou tvrdou výchovu jakési vnitřní hnutí cítili a částečně i byli schopni milovat jednoho člověka, byli v pozici skorokacífů a rebelů a pohlíželo se na ně s obavami. A pak objevili legendárního Vyvoleného, malého chlapce, který si již však vytvořil nezrušitelnou citovou vazbu na matku, a tito dva „rebelové citu“ se za něj postavili a přes námitky Rady z něj vycvičili Jediho s obrovským potenciálem a zranitelnou duší. Anakin už nemohl zůstat blízko milované matky a tak si vybral první sympatické ženské stvoření, které potkal, Padmé Amidalu, a rozhodl se tuto dětskou lásku už nikdy neztratit, jako se mu to stalo s matkou. Tady Jediové udělali největší chybu, když nechali Shmi Skywalkerovou v otroctví a na nebezpečném místě, které ji nakonec zabilo. Místo toho ji měli co nejdříve vykoupit a nechat ji dál v synově blízkosti, čímž by jeho impulzivní chování dokázali zvládnout. Tato chyba ve svých důsledcích přivedla Anakina k tomu, kdo mu jako jediný nabídl naději, že o svou další lásku Padmé nikdy nepřijde. Komplexní člověk by ďábelskou nástrahu prohlédl, ale narušený Jedi toho nemohl být schopen. Proto musel být špatný model výchovy Jediů opuštěn a nahrazen lepším, kdy je nejprve potenciální Jedi s láskou vychován a dospěje a až potom začne jeho výcvik. Sílu citů pak takový Jedi již zná a umí ji ovládat a může ji použít i jako nástroj svého vítězství. Toto se stalo Lukovi Skywalkerovi a on jako první Jedi, vychovaný novým způsobem, použil city na svého otce Darth Vadera a nakonec v něm probudil lásku, která jediná mohla přemoci jinak neporazitelného císaře Palpatina.

V novém stylu výchovy a výcviku se tak Jedi-rozum spojuje se Sithem-vášní a konečně může nastolit stabilitu a vrátit Síle rovnováhu.

politická situace

Je zřejmé, že George Lucas si pro přerod Republiky v Impérium vzal za vzor stejný přerod římské republiky v centrálně řízené císařství s provinciemi a místodržícími. Postupné přebírání pravomocí pro kanceláře Palpatina napodobuje kumulaci veřejných volených funkcí ve starořímské republice do rukou dočasných diktátorů v dobách ohrožení. Stejně jako Julius Caesar dokázal Palpatine budovat a udržovat permanentní konflikt s barbary – separatisty a pocitem ohrožení zaslepený Senát mu odhlasoval cokoliv. Ve vrcholné politické scéně v Pomstě Sithů Palpatine slavnostně vyhlásil transformaci Republiky v První galaktické Impérium za stálého potlesku senátorů, ovšem právě tak, jak scéna proběhla, by se nikdy odehrát nemohla. Po vyhlášení Impéria by nejprve následovalo rozpačité ticho a až by senátorům došlo, že armádu klonů řídí jen Palpatine a oni nemají skutečnou moc rozhodnutí zvrátit, začali by bouřlivě aplaudovat, aby si zachránili kůži.

Vývoj takového obrovského kolosu, jakým Galaktická Republika musela nutně být, se však neřídí rozhodnutím a skrytým plánem jediného sithského Lorda. I kdyby Sithové neexistovali, bující byrokracie, slábnutí výkonné moci a nespravedlnosti by neomylně vynesla do čela Senátu jiného diktátora. Rytíři Jedi, kteří se v Pomstě Sithů a vůbec celé „předtrilogii“ chovali jako banda nedochůdčat, co si nevidí na špičku nosu, by v tomto případě jako ochránci demokracie diktátora snadno svrhli, ale znamenalo by to, že by se „po přechodnou dobu“ museli chopit řízení Republiky a nakonec by se buď stali vládnoucí kastou, a nebo by moc zviklala jednoho z jejich středu, stal by se Temným lordem a měli bychom tu nový sithský pořádek a možná dokonce Řád.

Roman Paulík

Wing Commander

Právě vyšel:
W. R. Fortchen:
Na bojová stanoviště,
pokud jsem to správně pochopil, časově předcházející:

W. R. Fortchen & Ch. Stasheff:
Let bez návratu
W. R. Fortchen:
Flotila útočí
W. R. Fortchen & A. Keith:
Tygří srdce
W. R. Fortchen & Ben Ohlander:
Cena svobody

Parcon 1.-3.7.2005
Chotěboř, KD Junior
www.festivalfantazie.cz/parcon

PARCON 2005

Program Parconu je součástí bohatého programu Festivalu Fantazie 1.-10.7.2005. Program Parconu běží od rána od 8 do noci do 2 hodin v liniích Slovanská SF&F, Jules Verne, Future-Con a Parcon-Avalcon a zahrnuje projekce nejnovějších filmů a TV dokumentů, besedy s domácími i zahraničními hosty, přednášky, tematické diskuse, autogramiády, literární dílnu, výstavu obrazů Josefa Fraška a Philippe Coriata, prodej a burzu knih. Vrcholem programu je sobotní ceremoniál s vyhlášením výsledků literární soutěže Cena Karla Čapka a cen Čs. Fandomu s Fantasy show a divadlem. Souběžně ještě probíhají programy Festivalu fantazie Star Wars, Galacticon, Harry Potter a další, po zbytek týdne se ještě vystřídají linie Star Trek, Stargate, Batman, Jurský Park - Ztracené světy, Dracula a další upíři, Pán Prstenů, Buffy&Angel, Xena a Herkules, ...

Z přednášek Parconu a Avalconu jmenujme alespoň výběr:

Zahájení Parconu a FF

SFK Avalon a hosté

Uvítání účastníků starostou Chotěboře a hlavním pořadatelem, představení hostů, zahájení Parconu a hlavně hudba ze SF filmů a seriálů v podání orchestru z Říčan u Prahy s dirigentem Janem Rybářem!

Nová jména v anglo-americké fantastice

Martin Šust

O nových jménech v anglo-americké fantastice, co chystají autoři současně světové špičky nového a co se od nich objeví na domácích knižních pultech.

JFK: John F.Kovář - český agent bez bázně

Miroslav Žamboch + Procházka Jiří

Nový ryze český sci-fi seriál! Život JFK, kap. spec. jedn., byl v zásadě klidný a nudný - do chvíle, než se nechal naverbovat. Pak zjistil, že náš svět je jeden z mnoha a zda se zítra ráno probudíme do reality nebo temné noční můry není vůbec jednoznačné. Paralelní světy, krásné nebezpečné ženy, výkonné zbraně, intriky, násilí... Svět si musíme zasloužit!

Ruská fantastika a avantgarda

Miloš Ferko „Profesor“

Tu naučíte sa ako rýchlo a efektívne vyvolať Revolúciu a ovládnuť planétu, ako porušiť čo najviac pravidiel logiky a pomiešať čo najviac žánrov bez narušenia pôžitku čitateľov, okúsite na vlastnej koži beznádej i eufóriu, zažijete romantiku i hrôzu. V prevčerajšku ruskej fantastiky vás privítajú A.Grin, M.Šagiňan a iní.

Šedivý je mainstream, strom sci-fi se zelená

Petr Holan „Pagi“

Skandální i jiné kapitolky ze života světového i českého fandomu a sci-fi vůbec: Jste schopni života ve fandumu? Fanklub kněžny Libuše. Byl Gagarin první? Vzrušující odhalení o fila-

delském experimentu. Kde se vzal Huňáč zelený? Fujvůl aneb tajemné slovo FIAWOL. Každý Čech spisovatelem! Vliv rádia na vznik fandumu. Záhada v matrice.

Ikonografie Parconů

Zdeněk Rampas

Stručný pohled na dějiny Parconů z hlediska výtvarných artefaktů, zvláště pak plakátů, plácek, visaček, upomínkových a reklamních předmětů. Neboť to jediné z conu přetrvá, potom co poslední z účastníků zapomene s kým se opil a poslední z pořadatelů se přestane vztekat na vandala, který rozkopl promítačku.

Autor jako bestiální sadista

Edita Dufková

Některé lidi to hrozně baví. Strašně rádi týrají, mučí, ubližují, znetvořují a ponižují. Jejich potěšením je cizí utrpení, jejich drogou je packání něčích životů a nikdo se jim to ještě nepokusil zatrhnout. Chcete vědět, kdo jsou ti sadisté a kdo jejich bezmocné oběti?

Andrzej Pilipiuk - život a dílo

Jan Adamec „Silver“ + LEGION WĘDROWYCY

Andrzej Pilipiuk u nás vešel ve známost svými povídkami o venkovském vymítači Jakubovi Vandrovcovi. Jeho další romány a povídky u nás tak známé nejsou. Přibližme si je tedy.

Ul zevnitř a uvnitř

Jaroslav Houdek

Základy nauk o umělé inteligenci, vhodné pro začátečníky. Co je neuronová síť, expertní systém a vůbec úvod do problematiky. Budoucnost zpracování signálů a dat a volně šířitelný hardware.

Harašení v hororech

Martin Handl „Marty“ + Hana Volková (Hypospray)

Dracula, Vlkodlak, Chucky, Freddy, Jason, Pinhead, Michael Myers, Candyman, Norman Bates... říkají vám něco tato jména? Chcete je vidět v sexuálních scénách a ještě něco vyhrát?

3D kino, současnost, budoucnost

Michal Hušák „Profesor-X“ + Jaroslav Kasal

Je 3D prostorové kino námět z oblasti sci-fi, nebo již existující funkční technologie? Kdy na vás doma polezou dinosauři z televizní obrazovky? Jaké to je hrát počítačovou hru v 3D prostorovém režimu? S ukázkou tzv. pasivní prostorové 3D projekce (technologie typu IMAX 3D).

Transhumanismus a singularita

Ondřej Nekola „Satai“

Transhumanismus je nový způsob pohledu na budoucnost. Základem je předpoklad, že lidský druh ve své současné podobě nepředstavuje konec vývoje, ale naopak počátek. Je vývoj vědy exponenciální? Dočkáme se singularity - revolučního zrychlení vývoje technologie? A co superintelligence - sežerou nás? Nebo alespoň greenpeacáky?

ČS FANDOM

Akademie SF, fantasy a hororu 2004

Nejlepší SF

Neal Asher: Stahovač (Polaris)

Nejlepší fantasy

Andrzej Sapkowski: Narrenturm (Leonardo)

Nejlepší horor

Clive Barker: Utkaný svět (Laser-books)

Nejlepší překladová povídková sbírka

Robert Sheckley: Lístek na Tranai (Polaris)

Nejlepší neangloamerický překlad

Andrzej Sapkowski: Narrenturm (Leonardo)

Nejlepší teoretický text

Ivan Adamovič: Cestami fantastického pohraničí (Ikarie)

Počín roku

David Hartman a Tomáš Němec, za vzestup časopisu Pevnost

Nejlepší původní česká a slovenská kniha

Jiří W. Procházka: Totální ztráta rozměru (Millenium Publishing)

Nejlepší (domácí) výtvarník

Jan Patrik Krásný

Nejlepší časopis

Pevnost

Nejlepší editor/redaktor

Helena Šebestová

Nejlepší překladatel

Petr Kotrlé

Nejlepší nakladatelství

Laser-books

Nejlepší antologie

Nebezpečné vize (sest. H. Ellison) (Laser-books)

Kniha roku

China Miéville: Jizva (Laser-books)

Cena za dlouholetou práci pro SF

Jaroslav Velinský

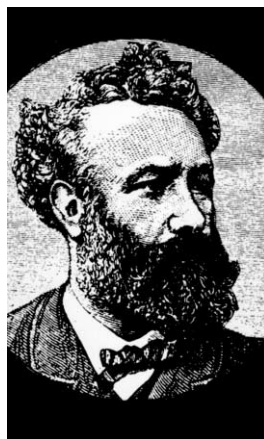

Jaroslav Velinský s rodinou

TÝDEN JULESE VERNA V NÁRODNÍM TECHNICKÉM MUZEU

U příležitosti 100. výročí úmrtí zakladatele vědeckofantastické literatury proběhne v NTM šestidenní komponovaný program ve spolupráci s Klubem Julesse Verne (KJV):

Pátek, 3. 6.

- 09.00 projekce filmu *Tajemství Ocelového města* (1979, ČR, režie L. Ráža)
16.00 Ing. Miroslav Žamboch, fyzik a spisovatel: *Verneovky nejsou dobrými učebnicemi fyziky*
17.15 Mgr. Lukáš Doubrava, novinář, učitel a člen KJV: *Když není co dát do novin, citujte Bibli!*

Sobota, 4. 6.

- 13.00 Leonid Křížek, překladatel, nakladatel, šermíř a člen KJV: *Konflikty většinou soubojí nekončí*
14.30 projekce filmu *Tajemství hradu v Karpatech* (1981, ČR, režie O. Lipský)

Neděle, 5. 6.

- 13.00 Ing. Martin Corn, informatik, jachetní kapitán a člen KJV: *Loď a námořníci podivuhodného světa*
14.30 projekce filmu *Vynález zkázy* (1958, ČR, režie K. Zeman, čb)

Další části programu:

výstava s tématy

- letectví a vzduchoplavba
- loď, ponorky a moře
- děla pro válku i pro cesty do vesmíru
- postavy, zvláště vědci a vynálezci
- města a ostrovy
- zeměpis a trasy cest verneovských hrdinů

soutěžní kvíz

1. Uveďte tři romány, ve kterých se objevuje ponorka.
2. Jakým dopravním prostředkem se cestuje v prvním románu?
3. Ve kterém románu je největší dělo?
4. Navštívili Vernovi astronauti Měsíc?
5. Uveďte tři vynálezce z románů J. Verne.
6. Na jakém zemském pólu stanul kapitán Nemo?
7. Uveďte dvě verneovky, které se odehrávají pod zemí.
8. Kdo byl prvním, jenž představil Verneho dílo v Čechách?
9. V jakých třech románech se cestuje kolem světa?
10. Vyjmenujte pět zemí, které navštívili Jules Verne.

Kvíz můžete zodpovědět a odevzdat přímo v NTM, nebo odpovědi zaslat poštou, či mailem do 12. 6. 2005: Dana Kalistová, Národní technické muzeum, Kostelní 42, Praha 7, 170 78, dana.kalistova@ntm.cz. Deset vylosovaných soutěžících obdrží knihu. Výsledky najdete v UN 26/2005 nebo na www.ntm.cz.

Další informace podá:
Dana Kalistová, tel. 220 399 229.

Úterý, 31. 5.

- 09.00 projekce filmu *Vynález zkázy* (1958, ČR, režie K. Zeman, čb)
16.00 PhDr. Ondřej Neff, spisovatel a novinář, šéfredaktor internetového deníku Neviditelný pes: *Opojení ve šrafovaném světě aneb alkohol a další drogy*
17.15 Ing. Petr Holan, šéfredaktor sci-fi sekce internetového deníku Neviditelný pes: *Soupeři a následovníci Julesse Verne*

Středa, 1. 6.

- 09.00 projekce filmu *Ukradená vzducholoď* (1967, ČR, režie K. Zeman)
16.00 Vadim Horák, literární badatel: *Neznámé stránky české nakladatelské tradice*
17.15 Ing. Marcel Grün, ředitel Hvězdárny a planetária hlavního města Prahy a publicista: *Cesty do vesmíru – fantazie a realita*

Čtvrtek, 2. 6.

- 09.00 projekce filmu *Na kometě* (1970, ČR, režie K. Zeman)
16.00 Mgr. Egon Cierný, historik, nakladatel a jednatel KJV: *Vernovští hrdinové – vlastenci, nebo nacionalisté?*
17.15 Mgr. Pavel Nosek, matematik a člen KJV: *Dobrodružství, která se odehrávají pod zemí*